

A Kúria végzése

Az ügy száma: Kpk.IV.39.006/2024/3.

A tanács tagjai: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt előadó bíró, Dr. Bajnok István bíró

A kérelmező: hivatalból

Az ügy tárgya: a Kúria Pfv.IV.20.521/2022/4. számú ítéletének, a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.798/2021/5. számú ítéletének, a Fővárosi Törvényszék 19.P.23.507/2020/13. számú ítéletének – az Alkotmánybíróság 2/2024. (I. 9.) AB határozata által történő – megsemmisítését követő eljárás meghatározása

Az Alkotmánybíróság határozatának száma: 2/2024. (I. 9.) AB határozat

Rendelkező rész

A Kúria az Alkotmánybíróság 2/2024. (I. 9.) AB határozata alapján a Fővárosi Törvényszéket új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az ügy alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alapügy felperese keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes és a II. rendű alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az I. rendű alperes valótlanul állította, a II. rendű alperes pedig valótlanul híresztelte azt, hogy a egyéb1 vagy a háttérben látható strand magántulajdonba kerül, azok nyilvános, bárki számára elérhető használatát korlátozzák és ezzel megsértették a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. A felperes érvelése szerint az alperesek videóközleményeiben a ténylegesen a felperes tulajdonába adott ingatlanok nem láthatóak, a felperes a szó jogi értelmében nem minősül magánalapítványnak, társadalmilag helyeselt célt, a tehetséggondozást mozdíttja elő közérdekű vagyongazdálkodó alapítványként és nem pedig valamely magáncél megvalósulását szolgálja.

[2] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint az alperesek közérdekű kérdésben nyilvánultak meg egy olyan időpontban, amikor a törvényi rendelkezések alapján a egyéb² ténylegesen kikerült az állami vagyonból és ingyenes tulajdonba adással került a felpereshez. Az első közlemény esetlegesen nem megfelelő képi háttérét lényegtelen pontatlanságnak minősítette, amelynek az „átlagos” néző számára nem volt jelentősége. A „magánalapítványként” való elnevezés ugyan pontatlan jogi kategóriának minősült, de ennek nem volt érdemi jelentősége a jogszabályváltozás kritikája szempontjából. A kifejezés használata leegyszerűsítés volt ugyan, de kifejezte a közlés lényegét, vagyis azt, hogy a felperes tulajdonába korábbi állami vagyon került.

[3] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú ítélet szerint az elsőfokú bíróság a PK 12. számú állásfoglalásával helyesen állapította meg, hogy a videóközlést és az ahhoz tartozó szöveget együttesen kell értelmezni. A másodfokú bíróság szerint a közlés lényege az volt, hogy bizonyos egyéb³ kikerültek a nemzeti vagyonból és azokat a felperes ingyenesen megkapta. Az a közlés, hogy nem az általános közforgalmú egyéb⁴, hanem egy egyéb⁵ kerül ki a nemzeti vagyonból lényegtelen tévedés, egyetlen ingatlan téves megjelölése nem sérti a felperes jóhírnevét. A „magánalapítvány” kifejezés pedig nyilvánvalóan nem pontos jogi kategóriát jelent, de kifejezi a lényeget annyiban, hogy az adott ingatlanok a köztulajdonból kikerültek és az állam azoknak már nem tulajdonosa.

[4] A felperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a videóközlemény képi ábrázolása és szöveges információi alapján nem lehetett a strand megszerzésére következtetni. Az, hogy nem a közforgalmú egyéb⁴, hanem egy korábban elzártan kezelt egyéb⁵ jutott a felperes tulajdonába, a felperes megítélése és az eset összes körülménye szempontjából valóban lényegtelen. A közlemény lényege ugyanis az volt, hogy egy kikötő kikerült a nemzeti vagyonból és azt a felperes ingyenesen megkapta. A Kúria megítélése szerint a „magánalapítvány” elnevezés sem sérti a felperes jóhírnevét. Az elnevezés jogilag pontatlan, mert a felperes jogi értelemben közérdekű vagyonkezelő alapítványként működik, amelynek az alapító okiratban is rögzített alapvető célja a tehetséggondozás és az oktatás. A közlemény összefüggéseiből azonban kitűnik, hogy a „magán” jelleg abban valósul meg, hogy a felperes részére juttatott vagyonelemek kikerülnek a nemzeti vagyonból és a jövőben a tulajdonosi jogokat a felperes szerzi meg.

Az Alkotmánybíróság határozata

[5] Az Alkotmánybíróság a 2/2024. (I. 9.) AB határozatában megállapította, hogy a Kúria Pfv.IV.20.521/2022/4. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.798/2021/5. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 19.P.23.507/2020/13. számú ítélete alaptörvény-ellenesek, ezért azokat megsemmisítette.

[6] Az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy felmerülhetett-e az alapügy felperese mint indítványozó jó hírnevének sérelme és amennyiben igen, úgy arányos-e az alapügy alperese véleménynyilvánítás szabadságához fűződő jogának korlátozása az indítványozó jó hírnevének megsértésére tekintettel.

[7] Az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánítás szabadsága alkotmányosan védett körének vizsgálata során megállapította – egyezően az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatában megjelenő szempontokkal – hogy az indítványozó kiemelt társadalmi céljára és

közéleti tevékenységére tekintettel, az Országgyűlés döntése alapján a részére juttatott vagyontárgyak kérdése olyan közéleti kérdésnek minősül, amely megalapozza a közszereplőkre vonatkozó szélesebb tűrési küszöb alkalmazását [3145/2018. (V.7.) AB határozat].

[8] Az Alkotmánybíróság ezt követően abban döntött, hogy a nyilvános közlés értéktételnek vagy tényállításnak tekinthető-e. Álláspontja szerint az, hogy az indítványozó a hivatkozott törvényi rendelkezések alapján milyen ingatlantulajdonjogokat szerzett meg nyilvánvalóan tényállításnak minősül. Vizsgálta azt is, hogy a videóközlemények alatt alkalmazott háttér, illetve az elhangzott közlések, amelyek a ténylegesen juttatott ingatlanoktól eltérő, a társadalom széles rétege által használt ingatlanokról sugallták azt, hogy az állam az indítványozó tulajdonába adta és ezzel elzárt szélesebb rétegeket azok használatától, tényállításnak minősülnek-e. Az Alkotmánybíróság egyetértett az indítványozóval abban, hogy ez tényállításnak minősül, amely valótlan tartalmú lényegi üzenete az, hogy az indítványozó alapítvány elvesz az emberektől olyan Balaton-parti területeket, amelyek a felvételen láthatóak és amelyek korábban bárki számára igénybe vehetőek voltak, mostantól viszont kizárólag egy szűk kör használhatja majd. Az Alkotmánybíróság szerint ez nem minősül lényegtelen tévedésnek, mert a valótlan tartalmú tényállítás alkalmas arra, hogy az indítványozó megítélést a társadalom széles körében negatívan befolyásolja.

[9] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a bíróságok nem értékelték a videóközlemények téves tartalmának alkotmányjogi, társadalmi következményeit és az indítványozó cselekvési autonómiájára gyakorolt hatását.

[10] A közérdekű tevékenységet végző indítványozóról kialakult, valós információkon alapuló társadalmi kép ugyanis kihathat a rendeltetésének megfelelő működésére. Hamis tényállítások terjesztése a jogi személy megítélésének negatív befolyásolásán keresztül a jogi személy cselekvési lehetőségeit korlátozza, végső soron alkalmas arra, hogy a jogi személyt mintegy "kiközösítse", cselekvését, rendeltetésének betöltését ellehetetlenítse. Az Alkotmánybíróság szerint az eljáró bíróságoknak figyelemmel kellett volna lennie arra, hogy az alperes valótlan tényállításai lényegesek voltak és az indítványozó Alaptörvényben védett jó hírvének megsértésére vezettek.

[11] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljáró bíróságok ugyan felismerték az ügy alapjogi érintettségét, de azt tévesen értelmezték és nem megfelelően értékelték az alperesek állításainak alapjogi jelentőségét.

A döntés indokolása

[12] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 427. § (1) bekezdés b) pontja szerint, ha az Alkotmánybíróság megállapítja a bírói döntés alaptörvény-ellenességét és a bírósági határozatot megsemmisíti, az alkotmányjogi panasz orvoslásának eljárási eszközét – az Alkotmánybíróság határozata alapján és a vonatkozó eljárási szabályok megfelelő alkalmazásával – a Kúria állapítja meg.

[13] A Pp. 427. § (2) bekezdés c) pontja szerint a Kúria az alkotmányjogi panasz orvoslása érdekében – ha az Alkotmánybíróság a bíróság határozatát megsemmisítette – az Alkotmánybíróság határozatából következően az első vagy a másodfokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, vagy a felülvizsgálati kérelem tárgyában új

határozat hozatalát rendeli el. A Pp. 428. § (2) bekezdése szerint ebben az esetben az eljárás hivatalból indul, s a Pp. 428. § (1) bekezdése alapján a Kúria soron kívül jár el.

A jelen ügyben az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.IV.20.521/2022/4. számú ítéletét, a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.798/2021/5. számú ítéletét, a Fővárosi Törvényszék 19.P.23.507/2020/13. számú ítéletét megsemmisítette, így a kérelmező kérelme elbírálatlan maradt. A fentiekre tekintettel a Kúria elrendelte, hogy a Fővárosi Törvényszék a kereseti kérelem tárgyában hozzon új határozatot. Az új eljárásra a Kúria – figyelemmel az Alkotmánybíróság 2/2024. (I. 9.) AB határozatának megállapításaira – azt az iránymutatást adja, hogy a Törvényszék vegye figyelembe, hogy az alperesi valótlan tényállítások a jelen ügyben lényegesek voltak és az indítványozó Alaptörvényben védett jó hírnevének megsértésére vezettek.

Záró rész

[14] A döntés elleni jogorvoslatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. március 5.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő